

16.01.2024

KURUL KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1037
Toplantı Tarihi/Sayısı : 26.12.2023/222
Karar Numarası : 2023/1072
Başvuran : S. D. (M. D.'ye velayeten)
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Ereğli Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü
Muhatap Adres : Kazancı Mah. Atatürk Cad. No:18, 42310 Ereğli/Konya

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, başvuranın kaynaştırma öğrencisi olan çocuğuna öğrenim gördüğü okulda bireyselleştirilmiş özel eğitim programı uygulanmadığı ve çocuğunun engel durumu gözetilmeden yapılan uygulamaların engellilik temelinde ayrımcılık yasağı ihlali teşkil ettiği iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle,

a. Çocuğu M. D.'nin yaygın gelişimsel bozukluk (otizm) ve yüksek hipermetropi nedeniyle % 84 oranında engelli olduğunu, Konya Ereğli ... Lisesinde kaynaştırma öğrencisi olarak öğrenim gördüğünü, Okul İdaresinin Bireysel Eğitim Programı (BEP) kapsamında öğrenci için herhangi bir plan hazırlayıp uygulamadığını,

b. 15/12/2022 tarihli veli toplantısında matematik öğretmeninin çocuğu ile dalga geçerek " Yazılısına girsin. 40-50 alıp gitsin. O bir kaynaştırma öğrencisi benden asla yüksek not alamayacak. Normal çocuklara 90-100 verirken ona vermeyeceğim" dediğini, toplantı sonrasında yapılan derste öğretmenin çocuğa rencide edici biçimde davrandığını, çocuğunu korkutan davranışlar sergilediğini, durumu Okul İdaresine ilettiğini, çocuğunun matematik dersinden destek eğitim alması ve BEP uygulanması için 23/12/2022 tarihinde dilekçe verdiğini fakat Okul İdaresinin taleplerini yok saydığını, Müdürün çocuğun yerinin otizm okulu olduğunu, bu Okulda kendi inisiyatifi sayesinde okuyabildiğini belirttiğini,

c. 30/12/2023 tarihinde konuya ilişkin bir kere daha dilekçe vermek için kızı M. D.'yi Okula gönderdiğini, Okul İdaresinin kızına karşı da olumsuz davranışlar sergilediğini, dilekçe vermesinin engellenmeye çalışıldığını, 1/1/2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine ve 3/1/2023 tarihinde Ereğli Kaymakamlığına başvuruda bulunduğunu, bunun üzerine Konya Valiliği tarafından konuyla ilgili idari soruşturma başlatıldığını, bu süreçte çocuğunun okula gidemediğini ve sınıf tekrarı yapacağını bildirildiğini, soruşturma sonrasında sınıf değişikliği yapıldığını, ancak çocuğunun BEP'ten yararlandırılmamasına devam edildiğini, rehberlik öğretmenin oğlunu sürekli odaya çağırıldığını, zorla

dilekçe imzalandığını,

ç. Çocuğunun yüksek hipermetropisi olmasına rağmen sınav ve ders içi materyalleri küçük puntolarla okumaya mecbur bırakıldığını, otizmli çocukların sessiz ortamda sınava alınması, soru sayılarının azaltılması ve engel durumuna uygun sınav hazırlanması gerekliliğine uyulmadığını, çocuğun destek eğitim odasından ilk kez 6'ncı dönem yararlanabildiğini,

d. Çocuğun gün içinde iki sınava girmeye zorlandığını, çocuk hipermetropisi nedeniyle gözleri zorlanacağı için sınava girmek istemediğinde ise zorla sınıfta tutulduğunu, bunun üzerine çocuğun nöbet geçirdiğini, o gün başvurana öğrencinin okulda olmadığına ilişkin mesaj atıldığını ve yine o günden sonra çocuğun otizm takımlarının ve sosyal hayata ilişkin kopukluğunun arttığını,

e. Soruşturma sonrasında sınıf değişikliğine rağmen İngilizce öğretmenin çocuğuna olumsuz tavırlar sergilediğini, beden eğitimi öğretmenin okul törenlerinde arka tarafa konulan sandalyeye hasta sandalyesi diyerek çocuğu zorla oturttuğunu, BEP Geliştirme Birimi toplantılarının düzenli olarak yapılmadığını, kendisinin yalnızca 11/4/2023 tarihli BEP toplantısına katılabildiğini, bu toplantıda ise çocuğuyla ilgili olarak hiçbir plana yer verilmediğini ve uygulama kararı alınmadığını,

f. Kendisi ve kızı M. D. hakkında Okul İdaresi ve öğretmenleri tarafından mesnetsiz iddialarla suç duyurusunda bulunulduğunu, çocuğunun Okuldan alınması için imza toplatıldığını, tüm çabalara rağmen çocuğun gerekli destek eğitimi alamadığını, olumsuz tavırlara maruz kaldığını iddia etmekte; ayrımcılık yasağının ihlal edildiğine karar verilmesini talep etmektedir.

3. Muhatap Ereğli Kaymakamlığı İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ... Lisesinden alınan yazılı görüşte,

a. Başvuranın başvuru dilekçesinde yer alan konular ile ilgili daha önce benzer şikayetler yaptığı, Konya Valiliğince görevlendirilen müfettişler tarafından soruşturma yapıldığı, bu süreçte öğrencilerin, öğretmenler, idareciler dahil tüm personelin ifadelerinin alındığı, gerekli tüm belgelerin incelendiği, işlem tayinine gerek olmadığına karar verildiği,

b. Başvuranın çeşitli tarihlerde dilekçeler verdiği, bu dilekçelerin Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğüne iletiildiği ancak başvuranın bazı dilekçelerinin imzasız olduğu, çocuğunun devamsızlıklarının silinmesi ve sınav öncesinde sınav belgelerinin kendisine verilmesi gibi mevzuata aykırı taleplerde bulunduğu, Okul İdaresinin ve öğretmenlerinin çocuğun faydasını gözeterek davrandığı, ancak yaklaşık 30 ay pandemi koşullarının uygulanmasına rağmen başvuranın bu süreçte de Okula karşı iftiralarna devam ettiği,

c. Destek eğitim odasının hizmet vermekte olduğu, BEP planlarının uygulandığı ve BEP toplantılarının yapıldığı, sınavların sınıf ortamında, Okul panosunda ve internet sitesinde duyurulduğu, sınavların mevzuata uygun olarak yapıldığı, sınavların, başvuranın çocuğunun durumu dikkate alınarak ayrı bir yerde ve büyük puntolu yazılarla yapıldığı, öğrencinin şimdiye dek teşekkür ve takdir belgeleri aldığı ve akademik olarak başarılı bir öğrenci olduğu,

ç. Başvurana çocuğun devamsızlığı ve sonuçları hakkında bilgilendirme yapıldığı, başvuranın müfettiş soruşturmasını bahane ederek çocuğu Okula göndermediği, sonrasında ise devamsızlıklarının silinmesini istediği, kendisine bunun mümkün olmayacağı bildirildikten sonra başvuranın olumsuz bir tavır içine girdiği,

d. Rehberlik öğretmeninin çocukla yaptığı görüşmelerin ise doğası gereği mahremiyet ilkesine uygun olması gerektiği, başvuranın buna karşı da olumsuz bir tutum sergilediği, Okuldaki öğretmenlerin onurlarını zedeleyici söylemlerde bulunduğu, sosyal medya ve basın aracılığıyla bu söylemlerini devam ettirdiği, başvuranın HALK TV kanalını arayarak okula yönlendirdiği, basın yayını temsilcisinin olayın anlatıldığı gibi olmadığını anladığında haber niteliği taşımadığını belirterek Okuldan ayrıldığı, öğretmenlerin itibarını zedelediği, öğretmenlere talimat verir gibi davrandığı, mevzuata aykırı talepleri olduğu, öğretmenlerin bu durumdan oldukça rahatsız oldukları, Okul İdaresinin ve öğretmenlerin görevlerinde bir ihmallerinin olmadığı defalarca ortaya çıkmasına rağmen başvuranın sürekli olarak haksız şikayetlerde bulunmaya devam ettiği, ... Köy Enstitüsü olma geçmişine sahip okulun mesnetsiz iddialar ile karalandığı, aslında öğrencinin öğretmenler ve arkadaşları ile bir sorununun olmadığı ve bazı öğretmenlerin başvuran hakkında şikayetçi olduğu belirtilmektedir.

4. Muhatabın yazılı görüşüne karşı başvuran tarafından sunulan yazılı görüşte:

a. Okul idaresinin kendisini 29/9/2022 ve 26/12/2022 tarihli BEP toplantılarına davet etmediği, 29/9/2022 tarihli BEP toplantısında çocuk hakkında destek eğitim odasına ihtiyaç olmadığı yönünde karar verildiği, 22/3/2023 tarihinde yapılan toplantıda öğrencinin dersine hiç girmemiş bir öğretmenin olduğu, bu toplantıya da davet edilmediği, kendisinin çağrıldığı ilk BEP toplantısının 11/4/2023 tarihinde yapıldığı, İngilizce, Türk Dili ve Edebiyatı, Almanca, fizik derslerine ilişkin BEP'lerde kendisine imza açılmadığı, müfettiş incelemesinden önce hazırlanmış bir BEP olmadığı,

b. Okul İdaresinin öğrenciye karşı özensiz olduğu, çocuğunun Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 28/12/2022 tarihli yazısında destek eğitim odası için görevlendirildiği belirtilen öğretmenden değil başka bir öğretmenden destek eğitimi aldığı, destek eğitim odasının sınav takviminin yayınlanmasından sonra açıldığı, sınav takviminde destek eğitim odası varmış gibi gösterilmesinin Okul İdaresinin lehe delil yaratma çabasından kaynaklandığı, sınavların ve yazılı materyallerin çocuğunun engeline uygun olmadığı,

c. Müfettiş tarafından soruşturma sırasında dinlenen diğer öğrencilerin öğretmenleri korumaya çalıştığı, kendisinin devamsızlık silme, sınav sorularının verilmesi gibi mevzuata aykırı taleplerde bulunmadığı, Okulda güvensiz bir ortam yaratıldığı, öğrencilerin çocuğuna yönelik ithamlarda bulunduğu, bu durum karşısında çocuğunu korumak için Okula gönderemediği, devamsızlık kayıtlarının silinmesini ise soruşturma sürecinde çocuk Okula devam edemeyeceği için talep ettiği,

ç. Sosyal medya aracılığıyla öğretmenlere yönelik olumsuz bir söylemde bulunmadığı, çocuğu kaynaştırma öğrencisi olmasına rağmen rehberlik öğretmenin çocukla diyalog kurmadığı ve kaynaştırma çalışması yapmadığı, çocuğuna hiçbir sosyal etkinlikte yer verilmediği, hak arama özgürlüğünü kullandığı, ancak Okuldaki öğretmenlerin çocuğun Okuldan gönderilmesini istedikleri ve çocuğunun ötekileştirildiği ifade edilmektedir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. Anayasa'nın "Kanun önünde eşitlik" başlıklı 10'uncu maddesi şöyledir:

"Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir. (...) (Ek fıkra: 7/5/2010-5982/1 md.)

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz. Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.”

6. Anayasa'nın “Eğitim ve öğrenim hakkı ve ödevi” başlıklı 42'nci maddesinin ilgili kısmı şu şekildedir:

“Kimse, eğitim ve öğrenim hakkından yoksun bırakılamaz. Öğrenim hakkının kapsamı kanunla tespit edilir ve düzenlenir. (...) Özel ilk ve orta dereceli okulların bağlı olduğu esaslar, Devlet okulları ile erişilmek istenen seviyeye uygun olarak, kanunla düzenlenir. Devlet, maddî imkânlardan yoksun başarılı öğrencilerin, öğrenimlerini sürdürebilmeleri amacı ile burslar ve başka yollarla gerekli yardımları yapar. Devlet, durumları sebebiyle özel eğitime ihtiyacı olanları topluma yararlı kılacak tedbirleri alır. (...)”

7. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun “Tanımlar” başlıklı 2'nci maddesinin (f) ve (i) bentleri şöyledir:

“f)Engelli: Fiziksel, zihinsel, ruhsal ve duyuşsal yetilerinde çeşitli düzeyde kayıplarından dolayı topluma diğer bireyler ile birlikte eşit şartlarda tam ve etkin katılımını kısıtlayan tutum ve çevre şartlarından etkilenen bireyi(...) i) Makul düzenleme: Engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, mali imkânlar nispetinde, ölçülü, gerekli ve uygun değişiklik ve tedbirleri, (...) ifade eder.”

8. 6701 sayılı Kanun'un “Eşitlik ilkesi ve ayrımcılık yasağı” başlıklı 3'üncü maddesi şu şekildedir:

“(1) Herkes, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada eşittir. (2) Bu Kanun kapsamında cinsiyet, ırk, renk, dil, din, inanç, mezhep, felsefi ve siyasi görüş, etnik köken, servet, doğum, medeni hâl, sağlık durumu, engellilik ve yaş temellerine dayalı ayrımcılık yasaktır. (3) Ayrımcılık yasağının ihlali hâlinde, konuya ilişkin görev ve yetkisi bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ihlalin sona erdirilmesi, sonuçlarının giderilmesi, tekrarlanmasının önlenmesi, adli ve idari yoldan takibinin sağlanması amacıyla gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür. (...)”

9. 6701 sayılı Kanun'un “Ayrımcılık türleri” başlıklı 4'üncü maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Bu Kanun kapsamına giren ayrımcılık türleri şunlardır: “a) Ayrı tutma. b) Ayrımcılık talimatı verme bu talimatları uygulama. c) Çoklu ayrımcılık. ç) Doğrudan ayrımcılık. d) Dolaylı ayrımcılık. e) İşyerinde yıldırma. f) Makul düzenleme yapmama. g) Taciz. ğ) Varsayılan temele dayalı ayrımcılık.”

10. 6701 sayılı Kanun'un “Ayrımcılık yasağının kapsamı” başlıklı 5'inci maddesi şöyledir:

“(1) Eğitim ve öğretim, yargı, kolluk, sağlık, ulaşım, iletişim, sosyal güvenlik, sosyal hizmetler, sosyal yardım, spor, konaklama, kültür, turizm ve benzeri hizmetleri sunan kamu kurum ve kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri, yürüttükleri faaliyetler bakımından bu hizmetlerden yararlanmakta olan veya yararlanmak üzere başvurmuş olan ya da bu hizmetler hakkında bilgi almak isteyen kişi aleyhine ayrımcılık yapamaz. Bu hüküm kamuya açık hizmetlerin sunulduğu alanlar ve binalara erişimi de

kapsar. (2) Birinci fıkrada belirtilen hizmetlerin planlanması, sunulması ve denetlenmesinden sorumlu olan kişi ve kurumlar, farklı engelli grupların ihtiyaçlarını dikkate almakla ve makul düzenlemelerin yapılmasını sağlamakla yükümlüdür.”

11. Mezkûr Kanun’un “Kurumun görevleri” başlıklı 9’ uncu maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

“Kurumun görevleri şunlardır: (...) (g) “ayrımcılık yasağı ihlallerini resen veya başvuru üzerine incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek (...)”

12. 6701 sayılı Kanun’un “İspat yükü” başlıklı 21’inci maddesi şöyledir:

“Münhasıran ayrımcılık yasağının ihlali iddiasıyla Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması hâlinde, karşı tarafın ayrımcılık yasağını ve eşit muamele ilkesini ihlal etmediğini ispat etmesi gerekir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

13. 6701 sayılı Kanun’un “Başvurular” başlıklı 17’nci maddesinin birinci fıkrası: “Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir.” hükmünü haizdir. Başvuranın dilekçesinden, 6701 sayılı Kanun’un 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen ayrımcılık temellerinden engellilik temeli ile bağlantılı olarak ayrımcılığa maruz kaldığı iddiasında bulunduğu anlaşılmaktadır.

14. Mezkûr Kanun’un aynı maddesinin ikinci fıkrasına göre: “İlgililer, Kuruma başvurmadan önce bu Kanuna aykırı olduğunu iddia ettikleri uygulamanın düzeltilmesini ilgili taraftan talep eder. Bu taleplerin reddedilmesi veya otuz gün içerisinde cevap verilmemesi hâlinde Kuruma başvuru yapılabilir. Ancak Kurum, telafisi güç veya imkânsız zararların doğması ihtimali bulunan hâllerde, bu şartı aramadan başvuruları kabul edebilir.” Başvuranın başvuru dilekçesindeki iddiaları ile ilgili ... Lisesine 23/12/2022 tarihli dilekçe verdiği, bunun üzerine Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünden görüş alınarak destek eğitim odası açıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca başvuranın 1/1/2023 tarihinde Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezine ve 3/1/2023 tarihinde Ereğli Kaymakamlığına başvuruda bulunduğu, bunun üzerine Konya Valiliği tarafından konuyla ilgili soruşturma başlatıldığı görülmektedir. Soruşturma neticesinde ise iddiaların sübuta ermediğinden bahisle işlem tesisine gerek olmadığına karara verilmiştir. Dolayısıyla başvuranın 6701 sayılı Kanun’un 17’nci maddesinin ikinci fıkrasında aranan ilgili tarafa başvuru şartını yerine getirdiği değerlendirilmektedir. Yapılan inceleme neticesinde başvurunun esasın incelenebilecek bir başvuru olduğu değerlendirilmesine varılmıştır.

15. Ülkemizin de taraf olduğu Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme’nin (EHİS) “Tanımlar” başlıklı 2’nci maddesine göre: “Engelliliğe dayalı ayrımcılık siyasi, ekonomik, sosyal, kültürel, medeni veya başka herhangi bir alanda insan hak ve temel özgürlüklerinin tam ve diğerleri ile eşit koşullar altında kullanılması veya bunlardan yararlanılması önünde engelliliğe dayalı olarak gerçekleştirilen her türlü ayırım, dışlama veya kısıtlamayı” içermektedir.

16. EHİS’in “Eğitim” başlıklı 24’üncü maddesine göre: “1. Taraf Devletler engellilerin eğitim hakkını tanır. Taraf Devletler, bu hakkın fırsat eşitliği temelinde ve ayrımcılık yapılmaksızın

sağlanması için eğitim sisteminin bütünleştirici bir şekilde her seviyede engellileri içine almasını ve ömür boyu öğrenim imkânı sağlar. Bunun için aşağıdaki hedefler gözetilmelidir: (a) İnsan potansiyelinin, onur ve değer duygusunun tam gelişimi ve insan haklarına, temel özgürlüklere ve insan çeşitliliğine saygı duyulmasının güçlendirilmesi; (b) Engellilerin; kişiliklerinin, yeteneklerinin, yaratıcılıklarının, zihinsel ve fiziksel becerilerinin potansiyellerinin en üst derecesinde gelişiminin sağlanması; (c) Engellilerin özgür bir topluma etkin bir şekilde katılımlarının sağlanması. 2. Taraf Devletler bu hakkın yaşama geçirilmesi için aşağıda belirtilenleri sağlar: (a) Engelliler engelleri nedeniyle genel eğitim sisteminden dışlanmamalı ve engelli çocuklar engelleri nedeniyle parasız ve zorunlu ilk ve ortaöğretim olanaklarının dışında tutulmamalıdır; (b) Engelliler yaşadıkları çevrede bütünleştirici, kaliteli ve parasız ilk ve orta öğretime diğer bireylerle eşit olarak erişebilmelidir; (c) Bireylerin ihtiyaçlarına göre makul düzenlemeler yapılmalıdır; (d) Engellilerin genel eğitimden etkin bir şekilde yararlanabilmeleri için genel eğitim sistemi içinde ihtiyaç duydukları desteği almalıdır; (e) Engellilere yönelik bireyselleştirilmiş etkin destekleyici tedbirler, engellilerin tam katılımı hedefine uygun olarak, akademik ve sosyal gelişimi artırıcı ortamlarda sağlanmalıdır. (...)"

17. Çocuk Hakları Sözleşmesi'nin (ÇHS) 23'üncü maddesinde, Taraf Devletlerin, zihinsel ya da bedensel engelli çocuklar için saygınlıklarını güvence altına alan, özgüvenlerini geliştiren ve toplumsal yaşama etkin biçimde katılmalarını kolaylaştıran şartlar sağlamayı kabul ettikleri düzenlenmiştir. Saygınlığın güvence altına alınmasının ve yaşama etkin biçimde katılım sağlanabilmesinin yolu ise engelli çocukların akranları ile eşit bir şekilde eğitim hakkından yararlanabilmesi ile mümkün olacaktır. 23'üncü maddenin devamında engelli çocukların özel bakımdan yararlanma hakkı tanınmış ve eldeki kaynakların yeterliliği ölçüsünde, yapılan başvuru üzerine, yardımdan yararlanabilecek durumda olan çocuğa ve onun bakımından sorumlu olanların içinde buldukları koşullara uygun düşecek yardımın yapılması gerektiği belirtilmiştir.

18. Çocuk Hakları Komitesine göre özel bakım ve yardımlar eldeki kaynaklara bağlı olmakla birlikte, mümkün olduğu durumlarda ücretsiz sağlanmalı ve engelli çocuklara yönelik ayrımcılığa son verilmesi ve bu çocukların toplumsal yaşama dâhil olması için eldeki kaynaklar seferber edilmelidir. Bakım ve yardımlar, engelli çocukların eğitim, sağlık, tedavi, istihdama hazırlık ve dinlenme/eğlence hizmet ve imkânlarına etkili erişimini sağlayacak nitelikte olmalıdır. Bu konumdaki çocuklara ve onlara bakmaktan sorumlu olan kişilere yardımcı olunması sağlanmalı ve sağlanacak yardımın, çocuğa bakmaktan sorumlu kişilerin koşullarına uygun olması gerekmektedir (Çocuk Hakları Komitesi, Genel Yorum: 9 (2006) Engelli Çocuklar, para. 12-14).

19. 7/7/2005 tarihli ve 5378 sayılı Engelliler Hakkında Kanun'un "Eğitim ve öğretim" başlıklı 15'inci maddesine göre: "Hiçbir gerekçeyle engellilerin eğitim alması engellenemez. Engelliler, özel durumları ve farklılıkları dikkate alınarak, yaşadıkları çevrede bütünleştirilmiş ortamlarda, eşitlik temelinde, hayat boyu eğitim imkânından ayrımcılık yapılmaksızın yararlandırılır. Genel eğitim sistemi içinde engellilerin her seviyede eğitim almasını sağlayacak bütünleştirici planlamalara yer verilir. (...)"

20. Ulusal ve uluslararası düzenlemeler karşısında, engelli çocukların eğitim imkânlarına etkili bir

şekilde erişimlerinin sağlanmasının ve toplumsal yaşama engelsiz biçimde katılabilmelerinin diğer çocuklarla eşit şartlarda eğitim hakkından yararlanmayı gerektirdiği açıktır. Bu kapsamda engelli çocuklar için özel öğrenim ihtiyacının karşılanabilmesi için gerekli tedbirler alınmalı ve destek eğitim hizmetleri sunulmalıdır. Nitekim özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim haklarından yararlanmalarını sağlamak amacıyla 7/7/2018 tarihli ve 30471 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak çıkarılan Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’nde, özel eğitim ihtiyacı olan bireylere sunulacak eğitim ve öğretim hizmetlerinin yürütülmesine yönelik hükümlere yer verilmiştir.

21. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği’ne göre özel eğitim ihtiyacı olan birey, bireysel ve gelişim özellikleri ile eğitim yeterlilikleri açısından akranlarından anlamlı düzeyde farklılık gösteren birey; destek eğitim hizmeti ise özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin eğitim ihtiyaçları doğrultusunda kendilerine, ailelerine, öğretmenlerine ve okuldaki diğer personele uzman personel ve gerekli araç-gereçlerle sunulan danışmanlık hizmetleri olarak tanımlanmıştır.

22. Başvuran; çocuğunun otizm ve yüksek hipermetropi nedeniyle % 84 oranında engelli olduğunu, kaynaştırma öğrencisi olarak eğitim gördüğünü, Okul İdaresinin BEP kapsamında öğrenci için herhangi bir plan hazırlayıp uygulamadığını, çocuğu hakkında gerek sınıf içinde gerekse veli toplantılarında ayrımcı ifadeler kullanıldığını, engeli nedeniyle çocuğuna yönelik olumsuz tavırlar sergilendiğini, çocuğun destek eğitim odasından ve BEP’ten yararlandırılması için dilekçe verdiğini ancak dilekçelerine cevap verilmediğini, Konya Valiliği tarafından konuyla ilgili soruşturma başlatıldığını, bu süreçte çocuğunun okula gidemediğini, çocuğunun küçük puntolarla okumaya ve gürültülü, kalabalık ortamlarda sınava girmeye mecbur bırakıldığını, çocuğun destek eğitim odasından ilk kez 6’ncı dönem yararlanabildiğini, BEP Geliştirme Birimi toplantılarının düzenli olarak yapılmadığını, yapılan toplantılara ise kendisinin çağrılmadığını ve kendisi ile kızı M. D. hakkında Okul İdaresi ve öğretmenleri tarafından mesnetsiz suçlamalarda bulunulduğunu iddia etmektedir.

23. Muhatap Okul İdaresi ise 2022-2023 eğitim öğretim yılı başında başvuranın çocuğu hakkında BEP oluşturulduğunu, BEP toplantılarının yapıldığını, bu toplantılardaki değerlendirmelere göre öğrencinin ihtiyaçları dikkate alınarak işlem tesis edildiğini, başvuranın talebi ve BEP toplantısındaki değerlendirmeler neticesinde Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü’nün oluru ile çocuk için matematik dersinden destek eğitim verilmesinin kararlaştırıldığını, başvuranın çocuğunun ayrı bir yerde sınava alındığını, sınavlarının büyük puntolarla ve A3 boyutundaki özel kâğıtlar ile yapıldığını, çocuğun devamsızlığının fazla olduğunu, başvuranın mevzuata aykırı biçimde çocuğunun devamsızlıklarının silinmesini istediğini, bunun mümkün olmayacağı kendisine bildirildikten sonra olumsuz bir tavır içine girdiğini ve Okul İdaresi ile öğretmenlerin görevlerinde bir ihmal ve kusurlarının olmadığını belirtmektedir.

24. 6701 sayılı Kanun’un 4’üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi gereği makul düzenleme yapmama bir ayrımcılık türü olarak kabul edilmiştir. Kanun’un 2’nci maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde ise makul düzenlemenin engellilerin hak ve özgürlüklerini tam ve diğer bireylerle eşit şekilde kullanmasını veya bunlardan yararlanmasını sağlamak üzere belirli bir durumda ihtiyaç duyulan, mali imkânlar nispetinde, ölçülü, gerekli ve uygun değişiklikler ve tedbirler anlamına geldiği ifade edilmiştir.

25. Makul düzenleme, engellilik bağlamında ayrımcılık yapmama yükümlülüğünün derhal uygulanmasını sağlayan temel bir unsurdur. İleriye dönük bir yükümlülük olarak makul düzenleme, engelli

bir kimsenin erişilebilir olmayan durumlara veya ortamlara erişim istediği veya kendi haklarından istifade etmek istediği andan itibaren gerçekleştirilmeli, başvuru sahibi veya sahipleri ile müzakere edilmelidir. Makul düzenleme, yükümlülük sahibinin engelli bireyle diyaloga girmesini gerektirmektedir. Makul düzenleme yapma yükümlülüğünün, engelli bir bireyin bir düzenleme talebinde bulunduğu ya da ilgili yükümlülük sahibinin söz konusu kişinin bir engeli olduğunun gerçekten farkında olduğunun kanıtlandığı durumlarda sınırlı olmadığına altını çizmek gerekir (Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu (TIHEK), B. No: 2022/1920, K. No:2023/586, 31/7/2023, para. 31). Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Komitesine göre; aynı zamanda, potansiyel bir yükümlülük sahibinin söz konusu kişinin haklarını kullanmanın önündeki engelleri kaldırmak için bir düzenlemeye ihtiyaç duyabilecek bir engeli olduğunu fark etmesi gerektiği durumlarda da makul düzenleme uygulanmalıdır (Birleşmiş Milletler Engelli Hakları Komitesi, Ayrımcılık Yapmama ve Eşitlik Hakkında Genel Yorum No:6 (2018), para. 24/b).

26. Somut olayda başvuran; çocuğunun otizm ve yüksek hipermetropi nedeniyle % 84 oranında engelli olduğunu, bu nedenle sınavlarının sessiz bir ortamda ve büyük puntolarla yapılması gerektiğini, ancak yazılı materyallerin ve sınav kâğıtlarının büyük puntolarla hazırlanmadığını ve çocuğunun bu durumdan olumsuz etkilendiğini iddia etmektedir. Muhatap Okul ise başvuranın iddialarının aksine çocuğunun sınavlarının büyük puntolar ile hazırlandığını, çocuğun Okuldaki başka bir kaynaştırma öğrencisiyle birlikte ayrı bir yerde sınava alındığını ve üzerine düşen yükümlülüğü yerine getirdiğini ifade etmiş ve sınav kâğıtlarının bir örneğini sunmuştur. Ayrıca öğrenci için ders materyallerinin önceden hazırlandığını, ancak çocuğun uzun süre devamsızlık yaptığını, okula tekrar geldiğinde ise öğretmenin hazırlıksız yakalandığını, ancak bunun kasıtlı bir hal olmadığını, sonrasında öğrencinin gelmediği dönemlerdeki de dahil olmak üzere tüm materyallerin büyük puntolu hazırlandığını ve durumun telafi edildiğini belirten ilgili öğretmenin ifade tutanağı da dosyada yer almaktadır.

27. Muhatap tarafından sunulan sınav kâğıdı örneklerinin normalden büyük boyutlarda olduğu, soruların ise büyük puntolarla ve aralıklarla yazıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca sınav takviminde yer verilen açıklayıcı notta kaynaştırma öğrencilerinin sınav evraklarının büyük puntolu olacağına, A3 boyutunda kâğıtlara hazırlanacağına ve kaynaştırma öğrencilerinin ayrı yerde sınava alınacağına ilişkin ibare olduğu görülmektedir. Öte yandan başvuran tarafından muhatap okul hakkında yapılan şikâyet neticesinde Konya Valiliği İl Millî Eğitim Müdürlüğüne idari soruşturma yürütüldüğü belirtilmiş, bu kapsamda ilgili İdareden soruşturma dosyasının bir örneği istenmiştir. İdari soruşturma sürecinde müfettiş tarafından diğer kaynaştırma öğrencisinin ifadesi alınmış ve öğrenci ifadesinde sınavlarda başvuranın çocuğu ile birlikte kendisinin ayrı yerde sınava alındığını, sınav kâğıtlarının büyük puntolarla hazırlandığını ve Okulun gerekli kolaylığı sağladığını belirtmiştir. Buna ek olarak soruşturma sırasında rastgele yöntemiyle seçilen öğrencilerden alınan ifadeler de sınav kâğıtlarının büyük puntolarla hazırlandığı hususunu teyit etmektedir.

28. Eğitim müfettişleri tarafından yürütülen soruşturmaya ilişkin dosyada Okul rehberlik öğretmenin öğretmenlere kaynaştırma öğrencilerine büyük puntolu sınav dokümanları hazırlanması konusunda çeşitli tarihlerde hatırlatmada bulunduğu ilişkin mesajlar da bulunmaktadır. Nitekim Okul tarafından sunulan sınav kâğıtlarının bir sureti de soruşturma dosyasında yer almaktadır ve bu sınav kâğıdının da büyük puntolarla ve A3 boyutundaki kâğıtla hazırlandığı anlaşılmaktadır.

29. Tüm bunların yanında muhatap Okul tarafından yapılan BEP toplantılarına ilişkin sunulan

belgelerde yazılı doküman ve sınavların büyük puntolarla hazırlanmasının ve sınavlarda çocuğa 10 dakika ek süre verilmesinin kararlaştırıldığı anlaşılmaktadır. 11/4/2023 tarihli BEP toplantısında ise bunlara ilave olarak veli ya da öğrencinin yazılı talebi halinde okutman ve yazman öğretmen görevlendirilebileceği kararlaştırılmıştır. Keza başvuranın oğlunun rehberlik öğretmeni ile yaptığı görüşmeye ilişkin 21/11/2022 tarihli tutanakta çocuğun yazı boyutunun yeterli olduğunu ve rahat okuduğunu beyan ettiği görülmüştür. Dolayısıyla muhatap Okulun, başvuranın çocuğu açısından ihtiyaç duyulan sınav ortamını ve kâğıtlarını hazırlama konusunda gerekli çabayı göstererek çözüm ürettiği, gerekli ve uygun tedbiri aldığı, makul düzenleme yapma yükümlüğüne aykırı davranmadığı ve ayrımcılık yasağını ihlal etmediği değerlendirilmektedir.

30. Başvuran çocuğunun otizmlili olduğunu, otizmlili çocukların sessiz ortamda sınava alınması gerektiğini ancak Okulun bu durumu göz ardı ettiğini ve çocuğun kalabalık ortamda sınavlara girdiğini iddia etmektedir. Muhatap Okul ise çocuğun diğer kaynaştırma öğrencisi ile birlikte ayrı bir sınıfta sınava alındığını belirtmiş ve sınav takvimlerini sunmuştur. Sınav takviminde yer verilen açıklayıcı notta kaynaştırma öğrencilerinin ayrı yerde sınava alınacağına ilişkin ibare olduğu görülmektedir. Ayrıca muhatap tarafından öğretmenler arasındaki mesajlaşmalara ilişkin sunulan görüntüler içerisinde rehberlik öğretmenin diğer öğretmenlere kaynaştırma öğrencilerinin ayrı yerde sınava alınmaları için hatırlatmada bulunduğu ilişkin mesajlar bulunmaktadır. Keza soruşturma kapsamında alınan öğrenci ifadelerinde de öğrencilerin başvuranın çocuğunun genellikle ayrı yerde sınava girdiğini belirttiği ve diğer kaynaştırma öğrencisinin beyanının da bu yönde olduğu anlaşılmaktadır. Bu kapsamda muhatap Okulun bu yönden de makul düzenleme yapma yükümlüğüne aykırı davranmadığı kanaati oluşmuştur.

31. Başvuran ayrıca çocuğun gün içinde çift sınava girmeye zorlandığını, çocuk hipermetropisi nedeniyle gözleri zorlanacağı için sınava girmek istemediğinde ise zorla sınıfta tutulduğunu, bunun üzerine çocuğun nöbet geçirdiğini ve Muhatap Okulun çocuğun okulda olmadığına dair mesaj gönderdiğini iddia etmektedir. Muhatap Okul başvuranın söz konusu iddialarını kabul etmediğini, çocuğun gün içinde bir sağlık sorunu olmadığını, sınav kağıdı dağıtıldıktan sonra sınava girmek istemediğini beyan ettiğini, ancak sınava girmemek için mevzuat kapsamında herhangi bir mazeret ya da sağlık raporu sunulmadığını, çocuğun bu nedenle sınavdan muaf tutulmadığını ve mevzuatın günde iki sınav yapmaya imkan tanıdığını belirtmektedir.

32. Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin "Yazılı ve uygulamalı sınavlar" başlıklı 45'inci maddesinin birinci fıkrasının (g) bendi uyarınca bir sınıfta bir günde yapılacak yazılı ve uygulamalı sınavların sayısının ikiye geçmemesi esastır ve zorunlu hâllerde fazladan bir sınav daha yapılabilecektir. Mezkur Yönetmelik'in "Sınavlara katılmayanlar" başlıklı 48'inci maddesinde ise öğrencilerin raporlu ve izinli oldukları günlerde yazılı ve uygulamalı sınavlara alınmayacağı, mazeret sunarak sınava katılmayanların sonrasında mazeret sınavına alınabileceği, mazereti olmaksızın sınava katılmayanların ise puan değerlendirmesine alınmayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu durum karşısında başvuranın çocuğunun sınavlara girmemesi için sınava girmesinde sakınca olduğuna dair sağlık raporu, izin ya da mazeret belgesi veya yazılı veli beyanı olması gerektiği anlaşılmaktadır. Ancak dosyaya sunulu belgeler arasında çocuğun sınava girmemesi için gerekli olduğu anlaşılan söz konusu belgeler bulunmamaktadır. Keza diğer kaynaştırma öğrencisinin de görme yetersizliği bulunmasına rağmen

öğrencinin gün içinde iki sınav yapılmasına dair bir itirazı bulunmamaktadır. Dolayısıyla çocuğun gün içinde iki sınava alınmasının mevzuata ve ayrımcılık yasağına aykırılık teşkil ettiği kanaati oluşmamıştır.

33. Başvuranın çocuğun sınava girmeye zorlanması sonucunda nöbet geçirdiği iddiasına karşılık Muhatap Okul, o gün çocuğun sağlığı ile ilgili bir sorun olmadığını ve çocuğun sınava girdiğini belirtmektedir. Başvurana Muhatap Okuldan çocuğun okulda olmadığına dair mesaj atıldığı iddialarına ilişkin ise söz konusu mesajlar başvuran tarafından sunulmamış ve dosyada söz konusu iddialara ilişkin tanık ifadesi, olay tutanağı vb. herhangi bir bilgi, belge ya da emareye rastlanmamıştır. 6701 sayılı Kanunu'nun 21'inci maddesi uyarınca başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması gerekmektedir. Ancak başvuranın söz konusu iddialarının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyamadığı değerlendirilmektedir.

34. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nde özel eğitim ihtiyacı olan bireylerin her tür ve kademedeki eğitimlerini kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla sürdürmeleri esas olmakla birlikte bu bireylere yönelik özel eğitim kurumları veya özel eğitim sınıfları da açılabileceği belirtilmektedir. Yönetmelik uyarınca destek eğitim odası, tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden öğrenciler ile özel yetenekli öğrencilere ihtiyaç duydukları alanlarda destek eğitim hizmetleri verilmesi için düzenlenmiş ortamı ifade etmektedir. Keza mezkûr Yönetmelik' in 25'inci maddesinde destek eğitim odası açılacağı, eğitim alacak öğrenciler, bu öğrencilere okutulacak dersler ve öğrencilerin alacağı haftalık ders saatinin BEP geliştirme biriminin kararı doğrultusunda belirlendiği, destek eğitim odasında görev alacak öğretmenlerin çalışma programlarının Okul İdaresince yapılacağı gibi destek eğitim odasında eğitim hizmetlerinin yürütülmesinde uyulması gereken hususlara yer verilmektedir.

35. Başvuran, başvuru dilekçesinde; çocuğu için destek eğitim odası açılmadığını, 23/12/2022 tarihli dilekçe ile çocuğu için matematik dersinden destek eğitim odası açılması talebinde bulunduğunu, Okul İdaresinin taleplerini yok saydığını, destek eğitim odasından ilk olarak 6'ncı dönem yararlanabildiğini iddia etmektedir. Dosyada sunulan belgelerden başvuranın 23/12/2022 tarihli ve imzalı dilekçesinin 26/12/2022 tarihinde ... numara ile kayda alındığı ve Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün 28/12/2022 tarihli yazısıyla çocuğa yönelik destek eğitim odası açılmasının uygun görüldüğü anlaşılmaktadır. Nitekim başvuran da çocuğun bu tarihten itibaren destek eğitim odasından yararlandırıldığını kabul etmiştir. Dolayısıyla muhatap Okulun destek eğitim odası açma zorunluluğunu yerine getirdiği değerlendirilmektedir.

36. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği kapsamında destek eğitim odası öğrencinin ihtiyaç duyduğu alanda destek eğitim hizmetleri verilmesi için oluşturulmaktadır. Muhatap Okul tarafından sunulan BEP toplantı tutanaklarından başvuranın çocuğunun destek eğitimine ihtiyacı olup olmadığına ilişkin değerlendirmelerde bulunulduğu ve bu değerlendirmeler sonucunda destek eğitimi ihtiyacı olup olmadığına ilişkin bir kanaate varıldığı anlaşılmaktadır. Bu tutanaklarda çocuğun akademik başarısının sınıf düzeyine uygun görüldüğü belirtilmekle birlikte muhatap Okul tarafından çocuğun takdir ve teşekkür belgelerine ilişkin Okul kayıtları da sunulmuştur. Tüm bu hususlar dikkate alındığında muhatap Okulun çocuğun ihtiyaçları ve BEP Geliştirme Birimince yapılan değerlendirmeler doğrultusunda işlem tesis ettiği anlaşılmaktadır.

37. Başvuran her ne kadar 29/9/2022 tarihli BEP toplantısında çocuğun destek eğitim odasından yararlandırılmasına gerek olmadığını ve Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğünün 28/12/2022 tarihli yazısında belirtilen başka bir öğretmenin ders verdiğini iddia etmiş ise de Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin 25'inci maddesi uyarınca öğrencinin destek eğitim odasından eğitim alıp almayacağını, hangi dersten alacağını ya da öğrencilerin alacağı haftalık ders saatini BEP Geliştirme Birimi belirleyecek olup destek eğitim odasında görev alacak öğretmenleri ve çalışma programlarını ise Okul İdaresi belirleyecektir. Bu durum karşısında BEP toplantısında çocuğun akademik başarı düzeyinin sınıf düzeyine uygun görülerek destek eğitim odası açılmamasında ve burada görev alacak öğretmenin Okul İdaresince belirlenmesinde mevzuata aykırılık olduğu ya da bu durumun ayrımcılık yasağını ihlal ettiği kanaati oluşmamıştır. Nitekim Okul tarafından sunulan sınav notlarından başvuranın çocuğunun sınav puanlarının sınıfın puan ortalamasının üzerinde olduğu görülmektedir.

38. Başvuranın bir diğer iddiası ise rehberlik öğretmenin çocuk ile iletişim kurmaktan imtina ettiği ve çocuğun ötekileştirildiği yönündedir. Ancak muhatap Okul tarafından sunulan 26/12/2022 tarihli BEP toplantı tutanağında çocuğun Okul rehberlik öğretmeni ile görüşmesine karar verilmiştir. Keza eğitim müfettişleri tarafından yürütülen soruşturma dosyasına sunulan 12/10/2022 tarihli öğrenci görüşme formunda da çocuğun rehberlik öğretmeni ile görüşme yaptığı ve Okulu sevdiğini beyan ettiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla başvuranın bu iddiaları açısından da ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaati oluşmamıştır.

39. Ayrıca başvuran; çocuğunun BEP'ten yararlandırılmadığını, BEP toplantılarının düzenli yapılmadığını, yapılan toplantılara ise kendisinin çağırılmadığını, çağırıldığı tek toplantının 11/4/2023 tarihli toplantı olduğunu iddia etmektedir. Başvuranın bu iddialarına karşılık muhatap Okul ise BEP Geliştirme Birimi toplantılarının yapıldığını, toplantılarda alınan kararlar doğrultusunda işlem tesis edildiğini, tüm derslere ilişkin BEP hazırlandığını, çocuğun BEP kapsamında eğitim aldığını ancak çocuğun devamsızlığının fazla olduğunu belirtmektedir. Ereğli İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından konu ile ilgili okul idaresi hakkında yürütülen soruşturma dosyasında yer alan belgelerden başvuranın çocuğu için ilgili derslerden ayrı ayrı BEP hazırlandığı, BEP programı dosyası oluşturulduğu ve çocuğun bu kapsamda eğitim aldığı, keza BEP toplantılarında durumunun ayrıntılı biçimde değerlendirildiği görülmektedir. 29/9/2023 tarihli toplantıda çocuğun görme yetersizliği nedeniyle ön sıraya oturtulmasına, akademik seviyesinin sınıf seviyesine uygun olduğuna, sınavların büyük puntolu hazırlanmasına, çocuğa sınavlarda 10 dakika ek süre verilmesine ve destek eğitim ihtiyacı olmadığına karar verilmiştir. 26/12/2022 ve 23/3/2023 tarihli toplantılarda bunlara ek olarak çocuğun belirli aralıklarla rehberlik öğretmeni ile görüşmesine ve matematik dersinden destek eğitimi almasına karar verilmiştir. 11/4/2023 tarihli toplantıda ise akran rehberliği çalışması yapılmasına, öğrencinin katılmadığı sınavların ileri tarihlerde yapılmasına, velinin üç ayda bir bilgilendirilmesine ve talep halinde sınavlarda çocuk için okutman-yazman öğretmen görevlendirilmesine karar verilmiştir.

40. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin 47'nci maddesine göre BEP Geliştirme Birimi; okul müdürü veya görevlendireceği bir müdür yardımcısının başkanlığında, rehberlik öğretmeni, öğrencinin sınıf öğretmeni, öğrencinin dersini okutan alan öğretmenleri, öğrencinin velisi ve öğrenciden oluşmaktadır. BEP Geliştirme Birimi, ders yılının başında oluşturularak birim toplantıları planlanır. İhtiyaç duyulması

halinde aynı ders yılı içerisinde farklı zamanlarda da okulda BEP geliştirme birimi toplantısı yapılabilir (Özel Eğitim ve Rehberlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Tüm Öğretmenler İçin Yol Haritası, 2022, s. 9). Muhatap İdare tarafından sunulan belgelerden 29/9/2022, 26/12/2022, 23/3/2023 ve 11/4/2023 tarihlerinde BEP Geliştirme Birimi toplantılarının yapıldığı anlaşılmaktadır.

41. Özel Eğitim Hizmetleri Yönetmeliği'nin 47'nci maddesi uyarınca; BEP Geliştirme Birimi üyelerinden biri de velidir. Ailelerin BEP Geliştirme Birimi toplantılarına katılmadığı durumlarda toplantıda alınan kararların ailenin görüşlerine sunulması gerekmektedir. Aileler alınan kararları onayladığında BEP'i imzalamalıdır (Bireyselleştirilmiş Eğitim Programı Tüm Öğretmenler İçin Yol Haritası, 2022, s.16). Dosyaya sunulu belgelerden 11/4/2023 tarihinde başvuranın BEP toplantısına davet edildiği ve başvuranın toplantıya katılmasına rağmen toplantı tutanağını imzadan imtina ettiği için toplantıya katılan öğretmenler tarafından imzadan imtina tutanağı tutulduğu anlaşılmaktadır. Bu durum karşısında her ne kadar BEP Geliştirme Birimi toplantılarında başvuranın imzasına rastlanılmamış ise de, Okul İdaresinin BEP'in hazırlanması, uygulanması, izlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili çalışmalarda koordinasyonu sağlamak, öğrencinin tüm gelişim alanlarındaki özellikleri ile eğitim ihtiyaçları doğrultusunda BEP'inde değişiklik ve düzenlemeler yapmak, eğitim ortamlarının düzenlenmesi, materyal geliştirilmesi ve temini konusunda okul yönetimine ve öğretmenlere önerilerde bulunmak, destek eğitim odasında eğitim alacak öğrencileri, eğitim hizmeti sunulacak dersleri ve haftalık ders saati sayısını belirlemek gibi BEP Geliştirme Birimi görevlerini yerine getirmesi, öğrencinin devamsızlık hali ve başvuranın imzadan imtina etmesi karşısında ayrımcılık yasağının ihlal edildiği kanaati oluşmamıştır.

42. Muhatap Okul tarafından çocuğun devamsızlık bilgilerine ilişkin sunulan kayıtlardan çocuğun 2022/2023 öğretim yılının birinci döneminde 33 gün mazeretli, 11 gün mazeretsiz devamsızlık yaptığı, ikinci döneminde ise devamsızlık hakkının son safhalarda olması nedeniyle başvuranın devamsızlıklarının silinmesi için 23/3/2023 tarihli dilekçe verdiği görülmektedir. Devamsızlığa ilişkin olarak soruşturma raporunda yer alan belgelerde başvuran ve çocuğu tarafından servis problemi yaşadıkları, çocuğun göz damlası kullanması, soruşturma olması gibi farklı gerekçeler sunulduğu görülmektedir. Nitekim başvuranın talebi sonrasında destek eğitim odası açılmış olmakla birlikte başvuranın çocuğunun devamsızlığının sürdüğü anlaşılmakta, soruşturma raporu kapsamında pek çok farklı öğrenciden alınan ifadelerde bu husus doğrulanmakta ve sık sık zikredilmektedir.

43. Muhatap Okul başvuranın devamsızlık silme talebine karşılık 28/3/2023 tarihli yazısı ile Millî Eğitim Bakanlığı Ortaöğretim Kurumları Yönetmeliği'nin 36'ncı maddesinin beşinci ve yedinci fıkralarının devamsızlık hususunu düzenlediğini ve konunun Okulun takdirinde olmadığını ifade etmiştir. Okul mezkûr Yönetmelik'in 36'ncı maddesinin beşinci fıkrası uyarınca tam zamanlı kaynaştırma/bütünleştirme yoluyla eğitimlerine devam eden özel eğitim ihtiyacı olan öğrenciler ve özel eğitim meslek liselerine kayıtlı olan öğrencilerin özürsüz devamsızlık süresinin 20 günü geçmemek kaydıyla toplam devamsızlık süresinin 70 gün olduğunu ve mezkûr maddenin yedinci fıkrasına göre de öğrencinin devamsızlık yaptığı süreye ilişkin özür belgesi veya yazılı veli beyanının, özür gününü takip eden en geç 5 iş günü içinde okul yönetimine velisi tarafından verilmesi gerektiğini belirtmiştir. Dolayısıyla Okulun mevzuata uygun işlem tesis etme gayretinde olduğu değerlendirilmektedir.

44. Ayrıca başvuran son olarak çocuğunun engeli nedeniyle Okuldaki matematik öğretmeni tarafından ayrımcı söylemelere maruz kaldığını, öğretmenin çocuğuna karşı rencide edici tavırlarda bulunduğunu ve Okul İdaresinin kendisine ve kızı M. D.'ye karşı olumsuz bir tutum sergilediğini iddia etmektedir. Ancak eğitim müfettişlerince soruşturma kapsamında alınan öğrenci ve öğretmen ifadelerinden öğrencilerin öğretmenin ayrımcı ve rencide edici bir tavır ya da söylemde bulunmadığı yönünde ifade verdiği anlaşılmaktadır. Keza Okul İdaresinin başvurana ve kızına yönelik tutumu açısından müfettiş soruşturması kapsamında dinlenen tanık da bu şekilde olumsuz bir tutum sergilenmediğini beyan etmiştir. Kuruma yapılan başvurularda, başvuranın iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyması gerekmektedir. Ancak başvuranın çocuğuna yönelik ayrımcı ve rencide edici söylemlerde bulunulduğu ve kendisine ve kızına karşı olumsuz tutum sergilendiği yönündeki iddiasının gerçekliğine ilişkin kuvvetli emarelerin ve karine oluşturan olguların varlığını ortaya koyamadığı değerlendirilmektedir.

45. Tüm bu hususlar birlikte değerlendirildiğinde, muhatap Okul İdaresinin başvuranın çocuğu hakkında gerekli işlemleri yaptığı ve çocuğun kaynaştırma eğitim esasları çerçevesinde eğitim-öğretim aldığına ilişkin bilgi belgeleri sunduğu ve ayrımcılık yasağını ihlal etmediği kanaatine varılmıştır.

V.KARAR

A. Başvuruda AYRIMCILIK YASAĞI İHLALİ YAPILMADIĞINA,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

26/12/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Prof. Dr. Muharrem KILIÇ
Başkan

e-imzalıdır

Av. Alişan TIRYAKI
II. Başkan

Dr. Burhan ERKUŞ
Kurul Üyesi
(İzinli)

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Dilek ERTÜRK
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

İsmail AYAZ
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Ünal SADE
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Yunus Emre KARAOSMANOĞLU
Kurul Üyesi

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Kurul Üyesi